

31998L0059

L 225/16

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

12.8.1998.

DIREKTIVA VIJEĆA 98/59/EZ**od 20. srpnja 1998.****o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 100.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,(1) budući da bi zbog preglednosti i jasnoće trebalo konsolidirati Direktivu Vijeća 75/129/EEZ od 17. veljače 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje ⁽³⁾;

(2) budući da je važno radnicima pružiti veću zaštitu u slučaju kolektivnog otkazivanja, uzimajući u obzir potrebu za uravnoteženim ekonomskim i socijalnim razvojem unutar Zajednice;

(3) budući da, usprkos sve većoj usklađenosti, još uvijek postoje razlike između odredaba koje su na snazi u državama članicama u pogledu praktičnih rješenja i postupaka pri kolektivnom otkazivanju, te mjera određenih za ublažavanje posljedica od takvoga otkazivanja za radnike;

(4) budući da ove razlike mogu imati izravni učinak na funkcioniranje unutarnjeg tržišta;

(5) budući da se Rezolucijom Vijeća od 21. siječnja 1974. u vezi sa socijalnim akcijskim programom ⁽⁴⁾ predviđa direktiva o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje;

(6) budući da se u Povelji EZ-a o temeljnim socijalnim pravima radnika, koju su na sastanku Europskog vijeća održanom u Strasbourgu 9. prosinca 1989. donijeli šefovi država i vlada 11 država članica, među ostalim navodi, u točki 7. stavku 1., u prvoj rečenici te stavku 2.; u točki 17. stavku 1.; te u točki 18. trećoj alineji:

„7. Ostvarenje unutarnjeg tržišta mora voditi do poboljšanja životnih i radnih uvjeta radnika u Europskoj zajednici [...].

Poboljšanje mora obuhvatiti, ako je to potrebno, razvijanje određenih aspekata radnog zakonodavstva, kao što su postupci pri kolektivnom otkazivanju, te postupci s obzirom na stečaj.

[...]

17. Obavješćivanje, savjetovanje i sudjelovanje radnika mora se urediti prema odgovarajućim smjernicama, uzimajući u obzir postojeću praksu u različitim državama članicama.

[...]

18. To obavješćivanje, savjetovanje i sudjelovanje mora biti pravovremeno, posebno u sljedećim slučajevima:

(—...)

(—...)

— u slučajevima postupaka pri kolektivnom otkazivanju;

(—...);

(7) budući da se ovo usklađivanje stoga mora razvijati uz zadržavanje poboljšanja u smislu članka 117. Ugovora;

(8) budući da, radi izračunavanja broja viška radnika predviđenog definicijom kolektivnog otkazivanja u smislu ove Direktive, ostale načine prestanka ugovora o radu na inicijativu poslodavca bi trebalo izjednačiti s kolektivnim otkazivanjem, pod uvjetom da postoji najmanje pet radnika kojima se otkazuje;

(9) budući da bi trebalo propisati da se ova Direktiva u načelu primjenjuje i na kolektivno otkazivanje uslijed prestanka djelatnosti pogona na temelju sudske odluke;

(10) budući da bi državama članicama trebalo omogućiti da propišu da se predstavnici radnika mogu pozvati na

⁽¹⁾ SL C 210, 6.7.1998.⁽²⁾ SL C 158, 26.5.1997., str. 11.⁽³⁾ SL L 48, 22.2.1975., str. 29. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 92/56/EEZ (SL L 245, 26.8.1992., str. 3.).⁽⁴⁾ SL C 13, 12.2.1974., str. 1.

stručnjake zbog tehničke složenosti pitanja koje će vjerojatno biti predmet obavješćivanja i savjetovanja;

- (11) budući da je potrebno osigurati da se obveze poslodavca, u pogledu obavješćivanja, savjetovanja i priopćenja, primjenjuju neovisno o tome je li odluku o kolektivnom otkazivanju donio poslodavac ili poduzeće koje ga kontrolira;
- (12) budući da bi države članice trebale osigurati da predstavnici radnika i/ili radnici imaju na raspolaganju upravne i/ili sudske postupke kako bi osigurali ispunjenje obveza propisanih ovom Direktivom;
- (13) budući da ova Direktiva ne smije utjecati na obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje direktiva navedenih u Prilogu I. dijelu B,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

ODJELJAK I.

Definicije i područje primjene

Članak 1.

1. U smislu ove Direktive:
- (a) „kolektivno otkazivanje” znači otkazivanje koje provodi poslodavac iz jednog ili više razloga koji se ne odnose na osobu radnika kada, prema izboru države članice, broj viška radnika iznosi:
- i. u razdoblju od 30 dana:
- najmanje 10 u pogonima koji inače zapošljavaju više od 20, a manje od 100 radnika,
 - najmanje 10 % od broja radnika u pogonima koji inače zapošljavaju najmanje 100, ali manje od 300 radnika,
 - najmanje 30 u pogonima koji inače zapošljavaju 300 ili više radnika,
- ii. ili, u razdoblju od 90 dana, najmanje 20, bez obzira na broj inače zaposlenih radnika u određenom pogonu;
- (b) „predstavnici radnika” znači predstavnici radnika koji su predviđeni propisima ili praksom država članica.

Za izračun broja viška radnika prema prvom podstavku točke (a), prestanak ugovora o radu na inicijativu poslodavca iz jednog ili više razloga, a koji se ne odnose na osobu radnika,

izjednačuje se s kolektivnim otkazivanjem, pod uvjetom da postoji najmanje pet otkaza.

2. Ova Direktiva ne primjenjuje se na:

- (a) kolektivno otkazivanje radnicima zaposlenim temeljem ugovora o radu sklopljenih na određeno vrijeme ili za određene zadaće, osim kada takvi otkazi uslijede prije dana isteka ili izvršenja takvih ugovora;
- (b) radnike zaposlene u tijelima javne uprave ili u poslovnim nastanima uređenim javnim pravom (ili, u državama članicama u kojima nije poznat taj pojam, u tijelima koja su s njima izjednačena);
- (c) posade pomorskih brodova.

ODJELJAK II.

Obavješćivanje i savjetovanje

Članak 2.

1. Kada poslodavac ima namjeru provesti kolektivno otkazivanje, on pravodobno započinje savjetovanje s predstavnicima radnika s ciljem postizanja sporazuma.

2. Ta savjetovanja obvezno obuhvaćaju načine i sredstva za izbjegavanje kolektivnog otkazivanja ili smanjenje njihovog broja, te ublažavanje posljedica traženjem rješenja u popratnim socijalnim mjerama koje imaju za cilj, među ostalim, olakšati premještanje na drugo radno mjesto ili prekvalifikaciju radnika koji su postali viškom.

Države članice mogu omogućiti da predstavnici radnika imaju mogućnost zatražiti usluge stručnjaka u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i/ili praksom.

3. Da bi se predstavnicima radnika omogućilo da daju konstruktivne prijedloge, poslodavci su im dužni pravodobno tijekom savjetovanja:

- (a) dati sve potrebne podatke; i
- (b) u svakom slučaju obavijestiti ih pisanim putem o:
- i. razlozima planiranog kolektivnog otkazivanja;
- ii. broju i kategoriji radnika kojima se otkazuje;
- iii. broju i kategoriji radnika koji su inače u radnom odnosu;
- iv. razdoblju kroz koje će se provesti planirano kolektivno otkazivanje;

v. predloženim kriterijima za odabir radnika kojima se otkazuje kao višku u onoj mjeri u kojoj nacionalno zakonodavstvo i/ili praksa daju za to ovlast poslodavcu;

vi. načinu izračuna svih isplata naknada otpuštenim radnicima osim onih koje proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva i/ili prakse.

Poslodavac je dužan dostaviti nadležnom tijelu javne vlasti primjerak pisanog priopćenja koje barem sadrži podatke iz prvog podstavka, točke (b), podtočke i. do v.

4. Obveze propisane u stavcima 1., 2. i 3. primjenjuju se bez obzira donosi li odluku u pogledu kolektivnog otkazivanja poslodavac ili poduzeće koje kontrolira tog poslodavca.

Prilikom razmatranja eventualnih kršenja obveza o obavješćivanju, savjetovanju i priopćavanju, koje su sadržane u ovoj Direktivi, ne uzima se u obzir obrana poslodavca koja se temelji na činjenici da mu poduzeće koje je donijelo odluku o kolektivnom otkazivanju nije dostavilo potrebne podatke.

ODJELJAK III.

Postupak kolektivnog otkazivanja

Članak 3.

1. Poslodavci priopćuju pisanim putem nadležnom tijelu javne vlasti svako planirano kolektivno otkazivanje.

Međutim, države članice mogu predvidjeti da je poslodavac, u slučaju planiranog kolektivnog otkazivanja zbog prestanka djelatnosti pogona na temelju sudske odluke, obavezan pisano obavijestiti nadležno tijelo javne vlasti samo ako ono to zahtijeva.

Ovo priopćenje sadrži sve relevantne podatke vezane za predviđeno kolektivno otkazivanje i savjetovanje s predstavnicima radnika iz članka 2., a posebno razloge za kolektivno otkazivanje, broj radnika kojima se otkazuje, broj radnika koji su inače u radnom odnosu, te razdoblje u kojem će se provesti kolektivno otkazivanje.

2. Poslodavci predstavnicima radnika upućuju primjerak priopćenja predviđenog u stavku 1. Predstavnici radnika mogu nadležnom tijelu javne vlasti uputiti svoje moguće primjedbe.

Članak 4.

1. Planirano kolektivno otkazivanje priopćeno nadležnom tijelu javne vlasti proizvodi učinke najranije 30 dana nakon priopćenja iz članka 3. stavka 1. i ne utječu na odredbe kojima se uređuju pojedinačna prava s obzirom na obavijest o otkazu.

Države članice mogu ovlastiti nadležno tijelo javne vlasti da skрати rok iz prethodnog podstavka.

2. Rok iz stavka 1. nadležno tijelo javne vlasti koriste za traženje rješenja problema nastalih planiranim kolektivnim otkazivanjem.

3. Kada je početni rok iz stavka 1. kraći od 60 dana, države članice mogu ovlastiti nadležno tijelo javne vlasti da produlji početni rok na 60 dana od primitka priopćenja ako nije izgledno da će problemi nastali predviđenim kolektivnim otkazivanjem biti riješeni unutar početnog roka.

Države članice mogu nadležnom tijelu javne vlasti dati šire ovlasti za produljenje.

Poslodavac mora biti obaviješten o produljenju i njegovim razlozima prije isteka početnog roka iz stavka 1.

4. Države članice ne trebaju primijeniti ovaj članak pri kolektivnom otkazivanju koji proizlazi iz prestanka djelatnosti pogona na temelju sudske odluke.

ODJELJAK IV.

Završne odredbe

Članak 5.

Ova Direktiva ne utječe na pravo država članica da primijene ili donesu zakone ili druge propise povoljnije za radnike ili da promiču ili omoguće primjenu kolektivnih ugovora koji su povoljniji za radnike.

Članak 6.

Države članice osiguravaju da sudski i/ili upravni postupci budu dostupni predstavnicima radnika i/ili radnicima za izvršavanje obveza prema ovoj Direktivi.

Članak 7.

Države članice dostavljaju Komisiji tekst svih temeljnih odredaba nacionalnog prava koje su donesene ili se donose u području koje uređuje ova Direktiva.

Članak 8.

1. Direktive navedene u Prilogu I., dijelu A ovime se stavljaju izvan snage ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje navedenih u Prilogu I., dijelu B.

2. Pozivanje na direktive koje su stavljene izvan snage smatra se pozivanjem na ovu Direktivu i tumači se u skladu s korelacijskom tablicom utvrđenom u Prilogu II.

Članak 9.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 10.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. srpnja 1998.

Za Vijeće
Predsjednik
W. MOLTERER

PRILOG I.

DIO A

Direktive stavljene izvan snage

(na koje upućuje članak 8.)

Direktiva Vijeća 75/129/EEZ i njezina sljedeća izmjena:

Direktiva Vijeća 92/56/EEZ.

DIO B

Rokovi za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo

(na koje upućuje članak 8.)

Direktiva	Rok za prenošenje
75/129/EEZ (SL L 48, 22.2.1975., str. 29.)	19. veljače 1977.
92/56/EEZ (SL L 245, 26.8.1992., str. 3.)	24. lipnja 1994.

PRILOG II.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 75/129/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a) prva alineja točka 1.	Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a)(i) prva alineja
Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a) prva alineja točka 2.	Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a)(i) druga alineja
Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a) prva alineja točka 3.	Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a)(i) treća alineja
Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a) druga alineja	Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (a)(ii)
Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (b)	Članak 1. stavak 1. prvi podstavak točka (b)
Članak 1. stavak 1. drugi podstavak	Članak 1. stavak 1. drugi podstavak
Članak 1. stavak 2.	Članak 1. stavak 2.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 3.
Članak 4.	Članak 4.
Članak 5.	Članak 5.
Članak 5.a	Članak 6.
Članak 6. stavak 1.	—
Članak 6. stavak 2.	Članak 7.
Članak 7.	—
—	Članak 8.
—	Članak 9.
—	Članak 10.
—	Prilog I.
—	Prilog II.